

УДК 781.68.071.2:78.071.1(73)

DOI 10.34064/khnum1-5809

Савельєва Ганна Володимирівна

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри хорового
диригування Харківського національного університету

мистецтв імені І. П. Котляревського;

e-mail: anna-parfionova@ukr.net

ORCID 0000-0003-2078-9152

**«LUX AURUMQUE» ЕРІКА УТАКЕРА В АСПЕКТІ
ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ ВИКОНАВСЬКОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ**

Викладено розробку творчих аспектів виконавської інтерпретації знакового американського композитора. Новизна отриманих результатів полягає у тому, що феномен віртуалізації хорового співу ще не був об'єктом спеціального дослідження. Надметою є з'ясування специфіки комунікативних умов співіснування національно-культурних традицій хорової культури. Досліджено шляхи і можливості хорового виконавства в синтезі традиційних умов і культурного спілкування сучасного суспільства в глобальній мережі Internet. Порівняльна методика містить аналіз кількох виконавських

версії – *Virtual Choir 1.0.*, спів хорового колективу *Eric Whitacre Singers* під керівництвом автора і виконання хору студентів Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського. Розгляд особливостей виконавської драматургії твору в процесі творення віртуальної і реальної версії виявив, що їх можна розділити на два типи за провідним принципом: відповідності (два перших авторські варіанти) та адаптації (хор студентів). Пропонована тема складає перспективний напрямок сучасної музикології. ■ **Ключові слова:** інтерпретологія, порівняльний аналіз, виконавська концепція, хорове мистецтво, Ерік Уїтакер, «*Lux Aurumque*».

Постановка проблеми. Творчість Еріка Уїтакера¹, сучасного композитора і диригента є перспективною галуззю досліджень хорового мистецтва США. Американське музикознавство відгукнулося на появу феномену Е. Уїтакера вельми оперативно. У 2009 році інформація про нього з'явилася у всіх газетах, періодичних та електронних виданнях. Е. Уїтакер відомий як реалізатор ідеї віртуального хору. Результат його експерименту – хорове виконання композиції «*Lux Aurumque*», що користувачі *Internet* вперше побачили і почули в 2010 році. Основною його відмінністю від традиційного хорового виконання було те, що кожен з 185 виконавців з 12 країн співав записав своє виконання заздалегідь та надіслав його композиторові. Віртуальні хористи наділи навушники і, слухаючи інструментальний супровід і відстежуючи диригентські знаки Еріка, виконали свою партію перед веб-камерою. Відео на каналі *YouTube* за 60 днів переглянули більше 1 млн. чоловік, а на сьогодні – більше 6 млн. користувачів.

Ідея Віртуального хору Е. Уїтакера виникла в 2009 р. як простий експеримент в соціальних медіа, коли Брітлін Лосі (*Britlin Losee*) – фанат музики Е. Уїтакера, записала відео зі своїм співом у вигляді багаторазових накладень своєї партії і виклала його на канал *YouTube*. Після перегляду відео, Ерік звернувся до неї, запропонувавши спільний проект. Результат настільки вразив композитора, що він вирішив висунути концепцію на наступний рівень, записавши твір «*Lux*

¹ У американській бібліографії – Eric Whitacre. У різних перекладах транслітерується як «Вітакер, Вітакр, Вайтейкер, Уїтакер». Ми дотримуємось варіанту «Уїтакер».

Aurumque» і запропонувавши віртуальним учасникам хору співати разом.

Е. Уітакер спільно зі звукорежисером Кейнсом Скоттом відредагував аудіо та відео учасників і випустив в мережу найперший Віртуальний хор – *Virtual Choir 1.0*. Проект Віртуального хору має тісний зв'язок зі світовими маркетинговими структурами. Характеризуючись глобальним охопленням ЗМІ, Віртуальний хор, включений в програми розвитку багатьох компаній, був представлений на Всесвітньому саміті маркетологів як демонстрація можливостей *Internet*, відеозапису та мистецтва в об'єднанні людей. За висловом Е. Уітакера², «... метою проекту була популяризація хорової музики серед молоді, яка дотепер вважала, що класична музика, оркестри і хори з розвитком технологій і нових напрямків відживають своє. Віртуальний хор дав нам зрозуміти, що хорова музика знаходить нові шляхи розвитку, живе і процвітає як у класичній формі, так і в нових технологіях сучасності і не збирається здаватися» (*переклад мій – Г. С.*).

Актуальність теми, присвяченої хоровій творчості американського композитора і хорового диригента Е. Уітакера, зумовлена методологічним вибором, який, в свою чергу, продиктований практичною діяльністю авторки статті. Порівняльна інтерпретологія, в світлі якої представлено дослідження, пропонує механізми поєднання зусиль фахівців в сфері технології співу, диригентського мистецтва, розуміння культурних моделей побутування музики в реальному і віртуальному вимірах. Порівняльна методика включає в себе аналіз кількох виконавських версій – *Virtual Choir 1.0.*, спів хорового колективу *Whitacr's Singers* під керівництвом автора і виконання хору студентів Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського.

Аналіз останніх публікацій за темою. За останні роки творчості композитора присвячено праці американських дослідників, фундаментом для яких слугували також онлайн-бесіди, лекції та інтерв'ю самого композитора. Цей базис дозволив певним чином концептуалізувати його мистецтво в теоретичному та історіографічному ас-

² Introduction to the Virtual Choir: <https://www.youtube.com/watch?v=zyLX2cke-Lw>.

пектах. Окремо відзначимо дослідження Ендрю Ллойд Ларсона (*Andrew Lloyd Larson*) «Текст і гармонія в обраних хорових творах Е. Уїтакера» (1997), Кінефа Лі Оуена (*Kenneth Lee Owen*) «Про інтенсивний розвиток сонорики» (2008) та Енджели Холл (*Hall Angela*) «Сонорика співзвуч хорової музики Еріка Уїтакера» (2012).

Мета статті полягає у вивченні шляхів і можливостей хорового виконавства в синтезі традиційних умов і тенденцій культурного спілкування сучасного суспільства в глобальній мережі *Internet*.

Досягнення мети вимагає рішення поетапних завдань: вивчення хорової творчості Е. Уїтакера як феномена сучасної хорової культури; виявлення когнітивних можливостей порівняльного аналізу виконавських інтерпретацій обраної композиції; розгляд особливостей виконавської драматургії в процесі створення віртуальної і реальної версії хорового твору. Науковим результатом стане з'ясування *специфіки комунікативних умов співіснування національно-культурних традицій американської та української хорової культури*. Отже, *актуальність теми* та її новизна обумовлені тим, що феномен віртуалізації хорового співу ще не ставав об'єктом спеціального наукового дослідження.

Об'єкт статті – хорове мистецтво Е. Уїтакера; **предмет** – виконавська специфіка твору «*Lux Aurumque*» в аспекті порівняльної інтерпретології.

Методи дослідження. Методологічний базис дослідження становлять аналітичний, інтерпретаційний та порівняльний методи. Порівняльний аналіз виконавських версій як різновид «аналітичної інтерпретації» (термін І. Полусмяк) являє собою «теоретичне осмислення твору на основі слухацького досвіду, в результаті чого з'являється якісно новий результат – вербальна модель музичного твору, що включає його оцінку» (1989: 8). Концепція статті створена у розвиток ідей І. Полусмяк (1989) і К. Тімофєєвої (2009).

Виклад основного матеріалу. Музична мова композитора кореспондує до розуміння його індивідуальність. Основою хорового письма є прийоми серійної техніки, алеаторики, сонорики. У творчості відчутні традиції національного африканського мистецтва, впливи І. Стравінського, Б. Бартока, нововіденської школи, метрів зарубіжної класики ХХ століття Д. Лігеті, Л. Ноно, П. Булеза та ін. У той же час,

особлива делікатність звукової тканини, її крихкість і витонченість вказують на спорідненість композиторського мислення Е. Уітакера та К. Дебюссі. Індивідуальні риси композиторського письма Е. Уітакера, як пише Е. Холл, відображені у вишуканості поліфонічної техніки та «інструменталізації» хорової фактури (2012). У жанрах хорової музики Е. Уітакер сказав нове й надзвичайно важливе слово. Партитури творів, при різноманітті і глибині естетико-драматургічних задумів, містять широкий спектр засобів виразності та багатство композиційних нововведень, таких як: рухливі кластери, мелодичні звороти, що характеризують його композиторське письмо як сонорику (там само). У своїх вокально-хорових творах композитор демонструє широкі можливості різних підходів у трактуванні хорової звучності, її тембральних особливостей в рамках природної вокальності. Звукова палітра хорових творів відрізняється тембровою яскравістю, а індивідуальні партії (хорові чи сольні) виписані з тим ступенем дбайливості та специфічності, яка дозволяє розкрити всі технічні властивості як хору, так і окремих партій (там само).

Хорове письмо Е. Уітакера відрізняє висока ступінь віртуозності та інтонаційної складності та, у свою чергу, вимагає від виконавців чималих зусиль і високого професіоналізму. В творчий метод майстра закладено оперування техніками письма ХХ століття (додекафонія, сонорика, алеаторика, мікрополіфонія). У той же час для композитора характерною є спадковість традицій Середньовіччя і Відродження, як вважає К. Л. Оуен (2008: 152).

Хоровий твір «*Lux Aurumque*» («Світло золота») написаний 2000 року для змішаного хору на текст Едварда Еша, в перекладі з оригіналу англійської на латину Ч. Е. Сильвестрі. Е. Уітакер пише: «... простий підхід важливий для успіху в роботі. Коли близькі гармонії ретельно налаштовані і збалансовані, тоді вони будуть виблискувати» (*Whitacre Eric*). Композитор об'єднує традиційні та сучасні прийоми хорового письма: з одного боку – плавне голосоведіння, з іншого – багатоголосні сонорні нашарування, що практикуються в музиці ХХ століття. Мелодичні лінії як сукупність пластів виформовуються в звукові масиви. Саме так реалізується ідея Е. Уітакера про синтетичне мислення.

Текст твору «Світло золота» складається з неповних іменникових речень, що дають можливість реципієнту вільно асоціювати образи, вкладати в них близькі конкретному індивіду смисли в рамках концептуальних символів поезії. Переважають зорові («світло», «золото», «чисте») і відчутні («тепле», «важкий») образи, застосовані задля передачі позитивного ставлення до події, піднесення почуттів, важливості описуваного моменту. Останні рядки вірша є узагальнено-особовим реченням, яке містить основне смислове значення. У наданому нижче перекладі (англійський оригінал – латинський переклад хорového твору Е. Уітакера – український переклад) бачимо, що в англійському тексті композитор додає слово «ангели», що вербалізує для слухачів певний образ.

Light and Gold	Lux Aurumque	Світло золота
Light, light	Lux, Lux	Світло, світло
Light, light	Lux, Lux	Світло, світло
Light, light	Lux Lux	Світло, світло
Warm	Calida	Тепле
Warm	Calida	Тепле
And heavy	Gravis que	І важке
And heavy	Gravis que	І важке
And heavy	Gravis que	І важке
Pure	Pura	Чисте
Pure	Pura	Чисте
Pure like gold	velut aurum	Чисте як золото
They sing and sing and sing	canunt et canunt, et canunt angeli	Співають і співають, і співають ангели
To the newborn babe	molliter modo natum	для новонародженого

Оригінальний виклад тексту має постмодерністські риси. Можна виокремити характерні імпресіоністичні ознаки його образності: асоціативність, поривчатість думки, хаотичність, мозаїчність, швидкоплинність вражень від того, що відбувається. Твір належить до сфери суб'єктивної лірики (автор передає свої емоції від пережитого моменту), а частково – до релігійної лірики (коли йдеться про Ангелів, які «співають» на честь народження дитини). Музична лексема «Світла»

натякає на щось небесне, божественне. Цій ідеї підпорядковується і написана композитором музика. Отже, тема твору пов'язана з релігійно-філософським мотивом – таїнством народження. Зміст являє собою мікротекст, що розкриває ідею величання самого світлого моменту в земному бутті людства – появу нового життя.

У одному з інтерв'ю Е. Уітакер згадує легенду, у якій йдеться про те, що всі діти народжуються янголами з чистою душею³. Епітети «тепле», «чисте» характеризують «світло» як символ доброти, краси, честі, надії, віри в майбутнє. Порівняння «чисте золото» належить до характеристики світла, що символізує безгрішність, чистоту душі, яку слід оберігати, як світло, адже в разі його зникнення настане «пільма».

Неоднозначним є розуміння епітета «важкий», що, напевно, відноситься до опису «золота» як дорогоцінного металу, який має вагу, вартість, високо цінується. Можливо, є натяк на те, що берегти чистоту душі складно. Недарма слова «Світло» і «Золото» написані з великої літери, що, у свою чергу, можуть бути персоніфікацією до слова «новонароджений». Про нескінченність пісні, радість від події свідчать рефрени: «Співають і співають, співають...». Повторення іменника «світло», прикметників «тепле», дієслова «співають», акцентують увагу на образах та надають тексту динамічності. Цьому також сприяє прийом градації: повторення сурядного сполучника «і».

Відмінною і пізнаваною особливістю стилю Е. Уітакера є прагнення поєднувати мелодико-гармонічну красу з характерністю різноманітних тембрів хорових партій. Підвищена увага Е. Уітакера до звукової матерії – а саме до її тембральних властивостей, відбилася на його хоровому стилі, в якому все підпорядковано сонориці. Досліджуючи природу цієї техніки, Ю. Холопов писав, що сонорику утворює тривимірний музичний простір, на відміну від первісного європейського одноголосся (горизонталі), потім двомірні простори багатоголосся і гомофонія (мелодія з супроводом), де гармонія складає вертикаль. Композитор таким чином перетворюється в звукового архітектора – організатора цього простору (1974: 268).

³ Інтерв'ю на каналі Eric Whitacre's Virtual Choir: <https://www.youtube.com/channel/UCtjq25xbdEiL8jH28FR38Ow>

До матеріалу порівняльного аналізу залучено записи трьох колективів, що відрізняються між собою фактом виконання (віртуальний і реальний час) та вокально-хоровою традицією. Це – *Virtual Choir 1.0.*, виконання якого представлено в мережі *Internet*⁴, хоровий колектив *Eric Whitacre Singers* під орудою Е. Уїтакера⁵ та хор студентів кафедри хорового диригування ХНУМ імені І. П. Котляревського⁶.

Віртуальний хор Еріка Уїтакера – збірний колектив, що поєднує співаків різних країн, світових хорових культур і рівня професійного володіння голосом. Характерні риси його звучання – особливий звуковий обсяг, що створює відчуття незвичайного простору і всеосяжності. Таку особливу властивість створено не тільки за допомоги великого складу виконавців, але й у результаті професійної роботи студійного звукорежисера. Акцент зроблений на акустичних ефектах – реверберація, цифрове вирівнювання вібрато в голосах, дуже плавне зведення динамічних хвиль. Загальне відчуття від виконання викликає асоціації специфічного електронного, «космічного звучання», що складалося в слуховому досвіді, починаючи від композицій Дідьє Маруані та саундтреків композиторів, які пишуть для фантастичних космічних екшенів. Важливим для цієї інтерпретації є те, що автор особисто брав участь в процесі цифрової обробки аудіо-доріжок. Оскільки версія Віртуального хору була прем'єрою даного твору, її можна по праву вважати аутентичним прикладом виконання.

У звучанні хорового ансамблю *Eric Whitacre Singers* є звичні для слухача якості: природні звукові хвилі голосів, їх непередбачувані тембральні модуляції, наявність невеликого вібрато, коливання якості хорового ансамблю. Є припущення, що аудіо-трек піддавався студійній обробці. І все ж, загальне враження від звучання залишає відчуття живого і теплого звучання людського голосу. Виконавська версія відображає високу професійну культуру одного з найкращих американських хорових колективів.

⁴ Відеозапис Віртуального хору: <https://translate.google.ru/translate?hl=ru&sl=en&u=http://ericwhitacre.com/the-virtual-choir&prev=search>

⁵ Аудіо-трек на каналі YouTube хора The Eric Whitacre Singers: <https://www.youtube.com/watch?v=0j2JRcC6wBs>

⁶ Відеозапис на каналі YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=5Ka1zhKuOHM>

Цікаво, що хронометраж двох зазначених версій становить приблизно однаковий час (4 хвилини), що підтверджує значення впливу на виконання композитора і диригента в одній особі. Обидва виконання, незважаючи на інтернаціональність першого, та американську національність другого, мають подібні властивості тембрального звучання і манери звукоутворення, яке вітчизняні хормейстери визначають, як «західноєвропейську манеру» хорового співу. Виконанням властиві м'яка атака звуку, особлива увага до рівності тембрового забарвлення діапазону; плавність вибудовування музичних фраз як динамічних хвиль; певна інструментальність звучання, що бере свій початок від вокальної техніки співу середньовічної і ренесансної музики Західної Європи.

Виконання хором студентів Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського репрезентує українську традицію хорового співу, характерними рисами якої є переважання об'ємного грудного регістра; згладжування головного та грудного звучання; рухливість динамічних градацій; більш щільна опора звуку, у порівнянні з європейською манерою хорового співу. Відсутність належних акустичних умов з обов'язковою реверберацією залу також мало важливе значення на кінцевому результаті виконавської версії українського хору (3:40). Барвисті основні співзвуччя партитури вимагають ретельно продуманих кадансів, які повинні тривати стільки часу, наскільки можливе динамічне «згасання» акордів. Саме з цим пов'язано темп виконання (більш рухливо), що в результаті позначилося на меншому хронометражі. Якісний склад хору студентів – молодь, відкрита до експериментів в області хорової музики, в своєму виконанні мимоволі посилалися до своєї слухової пам'яті щодо звучання Віртуального хору Е. Уітакера. Тому досить важко визначити, що стало основою їх вокальної інтерпретації – слуховий образ або специфіка партитури?

Сучасний хоровий диригент нині володіє достатнім корпусом історико-стильових досліджень композиторської творчості. Хоровий репертуар має певним чином більші переваги, аніж творчість минулих епох. Перш за все, це можливість спілкування з автором, або аналізу записів виконань за диригентської або консультативної участі автора задля створення достовірної інтерпретації твору.

У ситуації з «*Lux Aurumque*» інтерпретатор набуває додаткових вигод, оскільки сам автор охоче ділиться всіма виконавськими нюансами твору⁷. Лінія спілкування композитор – виконавець у даному випадку будується за типом від креативу, співтворчості з автором твору до створення власної виконавської моделі з урахуванням композиторських ремарок. Так, Е. Уітакер неодноразово підкреслює, що співати слід дуже легким та ненапруженим голосом. Виконавська манера, що він пропонує є чимось на кшталт гібриду академічної та естрадної манери співу. Для українського хорового співака, що виховувався у руслі традиційної національної манери співу, цей прийом є доволі рідкісним у практиці. Проте, з кожним роком сучасні репертуари поповнюються новими творами, що розраховані саме на таку співацьку манеру.

Обрані виконавські версії за цим параметром можна розділити на два типи: відповідність (два перших авторські варіанти) та адаптацію (хор студентів). Звісно, різноплановий навчальний репертуар не дає студентському хору сконцентруватись на американській манері, що вимагає композитор. Подібним експериментом мають займатись професійні хорові колективи, що ми і констатуємо на прикладі творчої діяльності академічного камерного хору імені В. С. Палкіна Харківської обласної філармонії, або заслуженої хорової капели «Орея» Житомирської філармонії. Проте академічний хоровий спів студентського хору демонструє досить вправну техніку за допомоги вірно розрахованого дихання на згасанні акордів. Таким чином, авторська задумка надземного янгольського співу у першому розділі у виконанні зарубіжних хорів перетворилась на зображення земних емоцій у студентського хору, а органоподібне звучання «*Gravis*» (по версіям Уітакерівських хорів) у виконанні студентів набуло відтінків загрози та надприродного походження.

Звертають на себе увагу численні авторські ремарки у інтерв'ю щодо підвищеної уваги до тонкощів філірування довгих тривалостей та кадансів. Вже перші два такти, де терцієвий інтервал розростається

⁷ Диригентське відео Е. Уітакера за посиланням: https://www.youtube.com/watch?v=D7o7BrIbaDs&feature=emb_logo

у восьмиголосний кластер вимагають дотримання авторської вказівки тонкого філірування, оскільки його сонористичне значення «розповсюдження золотого сйва» втратить свій сенс.

Звісно, концертні зали, в яких немає лункої акустики, де не задіяні засоби технічної обробки звуку (мікрофони, звукорежисерський пульт) роблять виконання творів подібного стилю досить не вигідним. Тому мерехтіння довгих згасаючих акордів досить важко дається співакам хору студентів у глухих акустичних умовах.

Композиційна техніка «*Lux Aurumque*» висуває до виконавця низку вокально-технічних завдань. Хоровому співакові у роботі з цим твором належить оволодіти тонкощами виконання тематизму різної природи – вокального та інструментального. Наявність вербального тексту у музиці надає додаткові можливості у виконанні, в першу чергу, – змістовні, що пояснюють характер музики, далі артикуляційні, структурні та інші.

У нагоді стане розвинута навичка слухання тембральних особливостей у інших хорових партій та вміння вірно інтерпретувати роль своєї та іншої партії. Особливо ця навичка буде необхідною там, де композитор вдається до сонористичних прийомів «обваження» фактури низькими регістрами: наприклад, на слові «*Gravis*» («важке»), або у каденції твору, де на тлі органного пункту сопрано та всі інші голоси у надзвичайно низькій ділянці грудного регістру співають «*modo natum*» («зараз народився»). Тембро-фактурний слух співака має враховувати динамічні відтінки – тихіше, гучніше, а також стерео-ефекти антифонів.

Окремого значення набуває диригентський жест. Е. Уітакер відрізняється особливою диригентською технікою, яку можемо назвати жестовим звукописом. Легкі і пластичні руки, диригентська постава, піднесена міміка композитора працюють на створення особливого позитивного настрою твору. Звісно, всі перелічені диригентські прийоми максимально ефективно працюють на образ твору і уявляються його невід'ємною пластичною частиною та виконавським стандартом. Проте зауважимо, що копіювання або пряме наслідування диригентського стилю Е. Уітакера завжди буде поганим дублікатом оригіналу. Недоречними будуть класичні диригентські прийоми та

академічність подачі, тому хорова партитура є широким полем для експериментів у галузі диригентської пластики.

Висновки. Підводячи підсумки порівняльного аналізу, зазначимо, що цей твір дає слухачеві масштабне уявлення про те, наскільки гармонійним може бути робота колективу під управлінням композитора-диригента. Твір в умовах віртуального виконання вимагає праці багатьох музикантів високого рівня і злагодженої роботи хорових співаків. В наш час інформаційної доступності та інтересу суспільства до явища флешмобу, такі масштабні проекти вражають, і на даний момент є дуже актуальними і затребуваними. Важливим є те, що, незважаючи на різні результати виконавського прочитання, твір Е. Уітакера в цілому не змінює своєї філософської концепції – тяжіння до позитивного сприйняття дійсності, перебування в чистоті помыслів, любові до людства.

Виконавські версії під керівництвом автора мають спільні риси: трактування звукового еталону, розуміння тембро-кolorистичних характеристик, хронометраж звучання. Виконавська інтерпретація хору студентів Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського в цілому побудована у руслі авторських вимог, проте має певні відмінності, що стосується, перш за все, специфіки концертного залу (зовнішні фактори, що впливають на виконавський результат) та зміщення смислових акцентів за рахунок іншої вокальної манери.

Ерік Уітакер і його віртуальний хор є підтвердженням того, наскільки важливо вміти дивитися і бачити, що відбувається у всіх можливих (і неможливих) ракурсах. Саме мистецтво і творчість допомагають гостріше відчувати і глибше розуміти, осмислювати все, що відбувається навколо нас.

Перспектива подальшої розробки теми. Масмо припущення, що дана тема відкриває перспективний напрямок подальших розвідок та матиме винятковий науковий результат у разі співпраці фахівців декількох галузей (музикознавства та звукорежисури, акустики та соціології).

ЛІТЕРАТУРА

- Полусмяк, И. М. (1989). *Теоретические и методические аспекты музыковедческой интерпретации*. (Автореф. дис. ... канд. искусствоведения). Киев, 25.
- Тимофеева, К. В. (2009). *Порівняльний аналіз як метод інтерпретології (на прикладі фортепіанного виконавства)*. (Автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства). Харків, 18.
- Холопов, Ю. Н. (1974). Об общих логических принципах современной гармонии. *Музыка и современность*. Москва, 8, 229–279.
- Eric Whitacre Singers. Отримано з <https://translate.google.ru/translate?hl=ru&sl=en&u=http://ericwhitacre.com/the-virtual-choir&prev=search>
- Hall, Angela. (2012). *Added-Tone Sonorities in the Choral Music of Eric Whitacre*. All Theses and Dissertations (ETDs). Washington University in St. Louis, 334.
- Larson, Steve. (1997). The Problem of Prolongation in Tonal Music: Terminology, Perception, and Expressive Meaning. *Journal of Music Theory*. 41, V. 1 (Spring). 101–136.
- Owen, Kenneth Lee. (2008). (Оновлено: 22/11/2020). Stylistic Traits in the Choral Works of Lauridsen, Whitacre, and Clausen (1995–2005). (D.M.A. dissertation), Arizona State University. Tempe, v. 107. Отримано з <http://openscholarship.wustl.edu/etd/>
- Whitacre, Eric. Biography. (Оновлено: 22/11/2020). Отримано з <http://ericwhitacre.com/about>

Hanna Savelieva

PhD in Art Studies, Associate Professor at the Choral Conducting Department, Kharkiv I. P. Kotlyarevsky National University of Arts;
e-mail: anna-parfionova@ukr.net
ORCID 0000-0003-2078-9152

“LUX AURUMQUE” BY ERIC WHITACRE IN TERMS OF COMPARATIVE ANALYSIS OF PERFORMANCE INTERPRETATION

The purpose of the article is to study the creative aspects of the performance interpretation of the choral work “Lux Aurumque” by the modern American composer E. Whitacre in the perspective of comparative analysis of performance versions.

The research methodology includes classical musicological methods – analytical, interpretive and comparative methods. The concept of the article was created in the process of developing the ideas of I. Polusmyak and K. Timofeyeva.

The scientific novelty is based on the fact of virtualization of choral singing that has not become the subject of a separate scientific study yet. The overriding task of the study is to clarify the specifics of the communicative conditions for the coexistence of national and cultural traditions of American and Ukrainian choral cultures. The influence of the semantics of the poetic source and the peculiarities of the composer's choral writing are considered.

The ways and possibilities of choral performance in the synthesis of traditional conditions and tendencies of cultural communication of modern society in the global network Internet are investigated. The specifics of the communicative conditions of coexistence of national and cultural traditions of American and Ukrainian choral culture are clarified.

Comparative methods in this study include the analysis of several performance varieties – Virtual Choir 1.0., singing of the choir Eric Whitacre Singers under the direction of the author and the performance of the Student Choir of Kharkiv I. P. Kotlyarevsky National University of Arts. In the process of studying the cognitive possibilities of comparative analysis of performing interpretations of the selected composition, common and different features due to various physical conditions and vocal-technological approaches were revealed.

Conclusions. *Consideration of the features of performance drama in the process of creation virtual and real choral work versions has revealed that the selected performance versions can be divided into two types: correspondence (the first two author's options) and adaptation (Student Choir). This topic provides a perspective area for further research and will have an exceptional scientific result in case of cooperation of specialists in several spheres – musicology, sound design, acoustics and sociology. ■ **Key words:** interpretology, comparative analysis, performing concept, choral art, Eric Whitacre, “Lux Aurumque”.*

REFERENCES

- Eric Whitacre Singers. Retrieved from <https://translate.google.ru/translate?hl=ru&sl=en&u=http://ericwhitacre.com/the-virtual-choir&prev=search>
- Hall, Angela. (2012). *Added-Tone Sonorities in the Choral Music of Eric Whitacre*. All Theses and Dissertations (ETDs). Washington University in St. Louis, 334.

- Holopov, Yu. N. (1974). Ob obshchih logicheskikh principah sovremennoj garmonii [On the general logical principles of modern harmony.]. *Muzyka i sovremennost' [Music and modernity]*. Moskva, 8, 229–279 [in Russian].
- Larson, Steve (1997). The Problem of Prolongation in Tonal Music: Terminology, Perception, and Expressive Meaning. *Journal of Music Theory*. 41, V. 1 (Spring). 101–136.
- Owen, Kenneth Lee. (2008). (Updated: 22/11/2020). Stylistic Traits in the Choral Works of Lauridsen, Whitacre, and Clausen (1995–2005). (D.M.A. dissertation), Arizona State University. Tempe, v. 107. Retrieved from <http://openscholarship.wustl.edu/etd/>
- Polusmyak, I. M. (1989). *Teoreticheskie i metodicheskie aspekty muzykovedcheskoj interpretacii [Theoretical and methodological aspects of musicological interpretation]*. (Extended abstract of Candidate / PhD Thesis). Kiev, 25 [in Russian].
- Timofeyeva, K. V. (2009). *Porivnialnyi analiz yak metod interpretolohii (na prykladi fortepiannoho vykonavstva) [Comparative analysis as a method of interpretation science (on the example of piano performance)]*. (Extended abstract of Candidate / PhD Thesis). Kharkiv I. P. Kotlyarevsky National University of Art, 18 [in Ukrainian].
- Whitacre, Eric. Biography. (Updated: 22/11/2020). Retrieved from <http://ericwhitacre.com/about>

Стаття надійшла в редакцію 5 лютого 2021 року.